

WOJSKOWE
BIURO HISTORYCZNE

Nr 47/384.

Warszawa, dn. 16. II 1938 r.

Aleja Szucha 14. Tel. 8-04-20, wewn.

Tajne!

PROKURATOR SĄDU APELACYJNEGO

/ na ręce Pana Prokuratora

SIEROSZEWSKIEGO /.

w W a r s z a w i e

Na Nr.DS.3/38.tjn. z dnia 9.lutego 1938r. - przesyłam
odpis listu Naczelnika Państwa z dn.28.XI.1918r. -

zał:1

SZEF WOJSKOWEGO BIURA HISTORYCZNEGO

RAKOWSKI BRONISŁAW PŁK.DYPL.

ZT.

*zwrócono
do 19 VII 38
reprezentacji
p. 28/384 tj.*

O d p i s

Naczelne Dowództwo Oddział I.- Listopad 1918 r.

Katalog Nr. 4, teka Nr.0135.

O d p i s

-----	[VI, I]	1/	-----
-----	[aa w I]	2/	-----
-----	[poufne]	3/	-----
-----	[z ręki do ręki]	4/	-----
-----	[/-/ Nie]	5/	-----

----- Warszawa, 28-XI-18. -----

Panie Generale ! -----

----- W uzupełnieniu mego ostatniego rozkazu, piszę poniższe uwagi, które wyjaśnię Panu Generałowi motywy moich decyzji . -----

----- Istnieją dwie podstawy załatwienia kwestji rusko-polskiej: -----

----- 1/.Manifest b.cesarza Karola, przewidujący utworzenie ruskiego Królestwa Halickiego. -----

----- 2/ Stanowisko ententy, która według wszelkich dotychczasowych wiadomości nie chce uznać Ukrainy i pragnie kwestję ruską traktować jako kwestję rosyjską. Według otrzymanych przeze mnie wiadomości Koalicja i Rumunja żądają, by Polska graniczyła bezpośrednio z Rumunją, czym tłumaczyłby się ruch wojsk rumuńskich na Bukowinie i w Galicji Wschodniej. -----

----- Pierwsza zasada została złamana faktem upadku Austrii i faktem wkroczenia sił zbrojnych polskich na terytorjum Galicji Wschodniej.-Manifest b.cesarza Karola jest jednak przez Polskę o tyle uznawany, że na podstawie jego weszła w życie Polska Komisja Likwidująca, nie rezygnująca zresztą ze swoich kompetencji w stosunku do Galicji Wschodniej, i że na podstawie tego patentu normowane są stosunki Polaków z Czechami, Niemcami, Węgrami na terytorjum b.monarchji austro-węgierskiej. -----

----- Druga zasada, jak dotąd, jest czysto teoretyczną i nie ma się pewności, czy będzie poparta siłą zbrojną tam, gdzie leży źródło sprawy ruskiej to znaczy w Kijowie. Zasada ta po za tym jest o tyle trudną do przyjęcia, jako punkt wyjścia, że dotychczas Polacy pertraktowali z Rusinami jako z Ukraińcami. -----

----- W tym stanie niewyjaśnienia i krzyżowania się tych dwóch zasad uważam, że jedynym wyjściem jest zaprowadzenie na terenie Galicji Wschodniej, zajętej przez nasze wojska, okupacji wojskowej, do której uprawnieni jesteśmy wypowiedzeniem otwartej wojny przez Rusinów ludności polskiej, zamieszkującej Galicję Wschodnią. - Okupacja wojskowa pozwala tymczasowo nie rozstrzygać spraw politycznych, które w obecnym momencie nie są jeszcze dojrzałe do definitywnego załatwienia i która nie zamyka żadnych dróg i możliwości rozwiązania kwestji polsko-ruskiej zgodnie z naszymi interesami. -----

----- Z zasady tej płyną następujące konsekwencje, jako moje postanowienie : -----

----- 1/ Zarząd terenów Galicji Wschodniej, zajętych przez wojsko polskie należy do władzy wojskowej. Władze cywilne mają być powoływane do życia, jako organy pomocnicze, przez czynnik wojskowy i przez niego zatwierdzone. Jestem przekonany, że Pan Generał, znający doskonale stosunki Galicji Wschodniej, potrafi oprzeć zarząd cywilny na elementach polskich i wciągnie inne narodowości do tego zarządu tylko dla stworzenia korzystnych dla nas pozorów. Mając pełne zaufanie do Pana Generała, pozostawiam Pańskiej decyzji rozstrzygnięcie, czy w razie napotkania trudności w uspokajaniu okolic Lwowa, nie będzie potrzeba zarządom cywilnym wyznaczyć szerszego zakresu działania i przez to odciążyć czynniki wojskowe, które będą potrzebne dla samych operacji wojskowych. Granice okupacji wojskowej na zachód ma Pan Generał, w myśl poprzedniego rozkazu, ustalić drogą porozumienia z gen. Bijakiem. Przy takim postawieniu sprawy kierowałem się przewi-

dywaniem, że sytuacja wojskowa może wymagać kierownictwa tyłami ze strony Pana Generała, jako dowódcy oddziałów operujących. Pan Generał będzie przy tym kierować się tą tendencją by po posunięciu się dalej na wschód i po zabezpieczeniu sobie tyłów, zachodnie powiaty Galicji Wschodniej oddawać w miarę możliwości pod normalny zarząd Galicji Zachodniej. W poprzedniej instrukcji określiłem, że terenem działania Pana Generała jest kraj zamieszkały przez ludność polską i ruską. Użyłem tego terminu rozmyślnie, by w ten sposób działalności wojskowej i okupowaniu nie stawiać ograniczeń, o ile chodzi o kierunek na wschód.

----- 2/ Ewentualne rokowania polityczne między Polakami a Rusinami mogą być prowadzone przez polskie czynniki polityczne tylko za wiedzą władzy wojskowej, przy czym Pan Generał zechce mi o wszystkich faktach, dotyczących się pertraktacji, natychmiast szczegółowo meldować.-----

----- Powyższa instrukcja i płynące z niej moje postanowienie zostały zakomunikowane przedstawicielom Polskiej Komisji Likwidacyjnej p.p. słowi Witosowi i p. posłowi Kędziorowi, którzy na konferencji ze mną odbytej w dniu 27 b.m. wyrazili nam swą pełną zgodę. -----

----- Prosząc Pana Generała, by mi zechciał podać nazwiska oficerów i żołnierzy, którzy odznaczyli się przy odzyskiwaniu Lwowa, wyrażam pełne zaufanie, że Pan Generał w tych trudnych warunkach w jakich się znalazł, znajdzie w ramach powyższej instrukcji wyjście najodpowiedniejsze i środki najbardziej prowadzące do celu.-----

----- Proszę przyjąć wyrazy szacunku

----- J. Piłsudski m.p. -----

Za zgodność odpisu : /-/ Nałęcz por . -----

Szef Sztabu Gen. do wiadomości.- 28.XI.1918 -----

----- /-/ Sz 6/ -----

Stwierdzam zgodność odpisu z odpisem rozkazu
1/, 2/, 3/, 4/ -dopisano ołówkiem. 5/ parafa płk. Nieniewskiego, 6/ parafa gen. Szeptyckiego.

W. Szwed
D. O. Kierownika Archiwum
Wojskowego

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

B. Walligóra

B. Walligóra
major